

Hronologija života Nikole Tesle 1856- 1943

Godina:	Događaj:	Napomena:
1856	Rođenje Tesle	Nikola Tesla se rodio 10. jula 1856. godine u selu Smiljane, u oblasti Like (tada: Austrija; sada: Republika Hrvatska). Porodica je srpskog porekla. Otac Milutin je bio pravoslavni sveštenik a majka Georgina (Đuka) domaćica.
1856	Krštenje	Tesla je kršten po pravoslavnom običaju. Prema krštenici, rođen je 28. juna po julijanskom, ili 10. jula po gregorijanskom kalendaru. Krstio ga je sveštenik Toma Oklobdžija.
1861	Smrt brata	Teslin stariji i jedini brat Dane strada u nesreći. Tesli je 5 godina i to je njegov prvu susret sa smrću i veliki gubitak koji ga je pratio celog života.
1863	Selidba u Gospić	Prota Milutin dobija premeštaj u Gospić nakon što je Tesla završio prvi razred osnovne škole.
1870	Mala matura	Tesla je osnovnu školu završio sa odličnim uspehom. Bio je strastveni ljubitelj knjiga. Jednom prilikom, dok je bio teško bolestan, otac mu poklanja knjigu Marka Tvena (verovatno: <i>The Innocents Abroad</i>), koju je Tesla mnogo zavoleo. Mnogo godina kasnije, u Americi, upoznaje Marka Tvena, priča mu o tome i postaju dobri prijatelji.
1873	Matura	Tesla je maturirao na Višoj realnoj školi u Rakovcu kod Karlovca. Nije bio odličan samo zbog loše ocene iz nacrtna geometrije koja mu nikako "nije išla".
1874	Kolera	Pošto je u Gospiću vladala kolera, otac piše Tesli ne žuri kući. Mислеći da je neko od ukućana bolestan, on se ipak vraća i odmah zarazi. Bolovao je 9 meseci, jedva se micao, i po drugi put se mislilo da umire. U toku bolesti, Tesla koristi priliku da ocu "izvuče" odobrenje za studije tehnike. iako je otac čvrsto želeo da bude

		<p>sveštenik ili vojno lice. Nakon bolesti, otac ga šalje na godinu dana u planine da povрати zdravlje. Tesla se oporavlja i sanjari. Neke od tada začetih ideja, kasnije je ostvario.</p>
1875	Tesla upisuje politehniku u Gracu	<p>Otac Milutin drži obećanje dato Tesli dok je bio bolestan i ostvaruje mu veliku želju - šalje ga na studije tehnike u Grac (na Politehničku školu Joanneum, danas: Technische Universität Graz). Tesla dobija stipendiju Karlovačkog vojnog okruga jer očeva plata nije bila dovoljna da pokrije troškove studija. Prve dve godine Tesla je odličan student. Pored nemačkog, savladava francuski i engleski jezik.</p>
1877	Gramova mašina	<p>U školu je stigla nova "Gramova" mašina iz Pariza. Tesla je radoznalo pregledao i, pošto su četkice mnogo varničile, pitao profesora Pešla može li da se prepravi. Profesor je odgovorio: "To bi bio perpetuum mobile, nemoguća ideja". Samo 5 godina kasnije, Tesla dolazi na ideju kako da napravi električni motor bez četkica.</p>
1878	Isključivanje sa studija	<p>Na trećoj godini studija, ostavši bez stipendije, Tesla previše vremena provodi u kafani, igrajući karte a u bilijaru postaje posebno vešt. No, kockanje ne pomaže mnogo, zapostavlja studije, te januara 1878. godine biva isključen sa studija jer nije položio sve predviđene ispite. Razočaran i utučen, ne javljajući se nikome, odlazi u Maribor i zapošljava se kod jednog inženjera, i jedno vreme gubi kontakt sa porodicom.</p>
1879	Smrt oca	<p>Porodica pronalazi Teslu, otac ga posećuje u Mariboru i moli da nastavi studije u Pragu, obećavajući mu pomoć. To je njihovo poslednje viđenje jer je otac, aprila 1879. godine, iznenada preminuo nakon srčanog udara. Tesla napušta Maribor i počinje da radi kao suplent u gimnaziji u Gospiću.</p>
1880	Studije u Pragu	<p>Sakupivši nešto novca, početkom januara 1880. godine, Tesla odlazi u Prag na Karolinum univerzitet (Karlov univerzitet). Pošto nije znao grčki, upisuje sa kao vanredan student i pohađa samo prvi semestar jer mu ponestaje novac. Svestan da je preveliki teret za porodicu, napušta studije ne dobivši diplomu.</p>
1881	Boravak u Budimpešti	<p>Ujak Paja Mandić, austrijski major u Budimpešti, pomaže Tesli da se zaposli u telefonskoj centrali, gde ubrzo postaje glavni električar, a zatim upravnik. To mu pomaže da se upozna sa najnovijom tehnologijom. Usavršio je prijemnik telefona ali ovaj, prvi Teslin izum, nije patentiran jer u tadašnjoj</p>

		Austrougarskoj nije postojao zakon o patentima.
1881	Nervni slom	U Budimpešti, Tesla doživljava nervni slom i nekoliko meseci pati od preosetljivosti svih čula. Želja za životom, sport i pomoć prijatelja, pre svega Anitala Sigetija, mahaničara sa kojim je radio, pomažu mu da povрати zdravlje i živost uma.
1882	Rađanje ideje o konstruisanju indukcionog motora naizmenične struje	Posle bolesti, februara 1882. godine, šetajući budimpeštanskim parkom sa Anitalom Sigetijem i recitujući stihove iz »Fausta« svom prijatelju, Tesli se ukazuje vizija elektromotora koga pokreće obrtno magnetno polje. Dve godine kasnije, u Strazburu, konstruiše ga »onako kako ga je video«.
1882	Rad u Edisonovom kontinentalnom društvu u Parizu	U jesen 1882. godine, Tesla prelazi u Pariz, u Edisonovo kontinentalno društvo, preduzeće za izradu elektromotora i električnih centralna na jednosmernu struju. Popravljao je nedostatke Edisonovih centrala putujući po Francuskoj i Nemačkoj. Istovremeno, pokušava da zainteresuje finansijere za svoju ideju o proizvodnji naizmenične struje. Međutim, i u Americi i u Evropi suvereno vladaju ideje o korišćenju jednosmerne struje, koje propagiraju američki naučnik Tomas Alva Edison i nemački Verner fon Simens.
1883	Boravak u Strazburu i konstruisanje polifaznog motora naizmenične struje	Zbog kvara pri puštanju u pogon električnog sistema koji je uradila Edisonova kompanija, Teslu šalju u Strazbur da otkloni kvar. Boraveći u Strazburu više od godinu dana, Tesla koristi radionicu firme da napravi prototip svog motora bez komutatora i četkica, koristeći obrtno magnetno polje. Motor je radio i to sasvim ubeđuje Teslu u prednost naizmenične struje nad jednosmernom.
1884	Odlazak u Sjedinjene Američke Države	Nakon uspešno obavljenog posla u Strazburu, Tesla ne dobija obećanu nagradu. Takođe, ne uspeva da zainteresuje finansijere za korišćenje naizmenične struje. Shvativši da u Evropi ne može da ostvari svoje ideje, jula 1884. godine, rasprodaje skromnu imovinu i kreće u Ameriku. Brod Saturnija dovezao je Teslu do Liverpula, odakle je brodom City of Richmond doplovio u Nju Jork 6. juna 1884. godine. Tada je imao 28 godina i 4 centa u džepu.
1884	Prva zarada u Americi	Zaobišavši doseljeničku salu za zapošljavanje, Tesla od prvog policajca dobija uputstva i kreće ka Edisonovoj kancelariji. Prolazeći pored jedne radnje, čuje vlasnika kako proklinje mašinu koja ne radi. Tesla mu ponudi pomoć, uspešno popravi mašinu, i od oduševljenog vlasnika dobija 20 dolara nagrade.

1884	Početak saradnje sa Edisonom	Tesla se predstavlja Edisonu i daje mu preporuku Čarlsa Bačelora (Charles Batchelor), direktora Edisonovog kontinentalnog društva u Parizu. U pismu prepruci je pisalo: "Dragi moj Edison, znam dva velika čoveka i jedan od njih si ti; drugi je ovaj mladić". Edison, kome su bili potrebni inženjeri, odmah zapošljava Teslu.
1884	Popravka "Oregona"	Edison odmah šalje Teslu da popravi generatore na brodu "Oregon". Tesla radi cele noći i uspešno popravlja kvar. Nastavlja da radi na popravci i unapređivanju konstrukcije Edisonovih mašina. Edison mu ubrzo daje skoro potpunu slobodu u rešavanju konstruktivno operativnih problema.
1885	Prekid saradnje sa Edisonom	Tesla otkriva način da unapredi Edisonove generatore i pritom uštedi novac firmi. Dobija obećanje da će dobiti 50.000 dolara nagrade ako uspešno usavrši mašine. Mesecima mahnito radio i kada je završio posao i zatražio nagradu, Edison mu je odgovorio "ne razumete američki smisao za humor". Razočaran kao i u Parizu, Tesla napušta Edisona. Prema zvaničnoj dokumentaciji firme Continental Edison Company, Tesla je u njoj radio od 1882. (verovatno je te godine i osnovana) do 1885. godine. Ova kompanija postoji i danas.
1855	Teslina prva kompanija i prvi patenti	Sa braćom Veil, Tesla osniva kompaniju "Teslino Društvo za lučno osvetljenje" ("The Tesla Electric Light Company"), sa sedištem u mestu Ravej, u Nju Džersiju kraj Nju Jorka. Podnosi svoj prvi patent, br. 334.823, <i>Komutator za električne dinamo mašine</i> , dva patenta kojima usavršava postojeće lučne lampe za osvetljenje, i još tri patenta kojima usavršava dinamo mašine. Teslina firma počinje da proizvodi nove lučne lampe koje su ubrzo bile instalirane na ulicama Raveja.
1886	Najteži period u životu	Teslina nagrada za rad i kompaniji bile su 350 deonica firme. Pošto je firma bila nova, deonice praktično nisu imale vrednost na tržištu. Tako je Tesla po treći put prevaren i biva prisiljen da napusti kompaniju bez dolara u džepu. Pored toga, nikako ne uspeva da zainteresuje finansijere za naizmeničnu struju. Zbog ekonomske krize koja je vladala u Americi, radio je kao fizički radnik da bi se prehranio.
1877	Osnivanje nove kompanije	Radeći na kopanju kanala, Tesla se upoznaje sa predradnikom ekipe i priča mu o indukcionom motoru. Predradnik ga upoznaje sa upravnikom telegrafske kompanije "Vestern junion", A.K. Braunom. Njemu se dopadaju Tesline ideje i pomaže mu da oformi kompaniju <i>Tesla Electric Company</i> , koja je imala kapital od pola miliona

		dolara. Aprila 1887. godine, Tesla otvara laboratoriju u Južnoj petoj aveniji, br. 33-35, u blizini Edisonovog društva. Cilj kompanije je bio razvoj sistema naizmjeničnih struja.
1887	Konstruisanje prvog indukcionog motora na naizmjenične struje	Radeći danonoćno, Tesla za samo nekoliko meseci konstruiše svoje dinamomašine i elektromotore. Međutim, kompaniji je bio potreban dodatni novac te Tesla poziva još nekoliko finansijera na prezentaciju. Tada je uspešno izveo eksperiment sa "Kolumbovim jajetom" i dobio podršku finansijera. 30. aprila, a zatim 25. maja 1887. godine, Tela prijavljuje patente "Komutator za dinamoelektrične mašine" i "Piromagnetnoelektrični generator". Od 12. oktobra do 23. decembra, advokat Parker Pejdž iz kancelarije "Dankan, Kertis i Pejdž" priprema za prijavu 7 Teslinih patenata iz oblasti polifaznog sistema koji je predstavljao osnovne modele indukcionog motora u dvofaznom i trofaznom izvođenju, kao i dvofazne i trofazne sinhronne generatore.
1887	X zraci	1887. godine Tesla počinje eksperimente sa vakuumskim cevima. Primećuje da se pored svetlosti javlja i radijacija koju nije mogao da objasni. Kasnije se u više navrata bavi ovim fenomenom, čak pravi fotografije ljudskog tela pomoću X-zraka ali ništa ne objavljuje niti patentira. Radovi propadaju u požaru 1895. godine.
1888	Odobranje patenata	1. maja 1888. godine, Patentni zavod SAD odobrava 7 Teslinih patenata. Do kraja godine Tesli je odobreno ukupno 13 patenata kojima je zaokružio proizvodnju, prenos i korišćenje naizmjenične struje. Patenti su izazvali veliko interesovanje javnosti.
1888	Prvo predavanje i demonstracija Teslinih motora u javnosti	Profesor Viljem Entoni sa Univerziteta Kornel angažovan je da da procenu vrednosti Teslinih patenata. On je potvrdio da se po efikasnosti mogu upoređivati sa motorima na jednosmernu struju. Teslin prijatelj, Tomas Kamerford Martin, predsednik Američkog instituta inženjera, organizuje Tesli nastup pred članovima instituta (American Institute of Electrical Engineers (AIEE)), 16. maja 1888. godine. Tesla je održao predavanje pod nazivom "Novi sistem motora i transformatora naizmjenične struje", koje je bilo praćeno uspešnom demonstracijom dva modela dvofaznih motora.
1888	Pronalazač i biznismen Džordž	Westinghaus (George Westinghouse), koji je već bio zainteresovan za naizmjeničnu struju, saznao

	Vestinghaus kupuje Tesline patente	<p>za Teslin uspeh i šalje svoje stručnjake da se uvere u kvalitet pronalazaka. Inženjer Stenli, 23. juna piše Vestinghausu: "Njihov motor je najbolji te vrste koji sam video. Verujem da je efikasniji od većine jednosmernih motora".</p> <p>Westinghaus i Teslini advokati Braun i Pek sklapaju ugovor o otkupu Teslinih patenata, 7. jula 1888. godine.</p> <p>Ovaj i naredni ugovor sa Teslom od 27. jula 1891. godine, načinio je Vestinghausovu kompaniju jednom od vodećih krajem 19. i početkom 20. veka.</p> <p>Istovremeno, započinje "rat struja" – između pristalica naizmjenične struje (koje predstavlja Vestinghaus) i pristalica jednosmerne struje (koje zastupa Edison).</p>
1888	Tesla počinje da radi za Vestinghaus	<p>Pomalo nevoljno, Tesla napušta Nju Jork u kome počinje da mu raste slava i stižu društveni pozivi, i odlazi u Pitsburg da radi za Vestinghaus, za platu od 2.000 dolara mesečno. U toku povezivanja svog generatora sa Vestinghaus sistemom, dolazi u oštar sukob sa ostalim inženjerima. Oni rade na 133 a Tesla insistira na 60 herca frekvencije. Nakon nekoliko meseci eksperimentisanja, inženjeri popuštaju. Ubrzo, frekvencija od 60Hz postaje standard za naizmjeničnu struju.</p> <p>Vestinghaus počinje proizvodnju teslinih generatora i motora na veliko.</p> <p>Prema dokumentaciji firme, Tesla je radio za kompaniju od 1888. do 1943. godine. Kompanija je osnovana 1886. a postoji i danas.</p>
1889	Prvi dolazak u Evropu	<p>Nakon odlaska u Ameriku, Tesla po prvi put dolazi u Evropu, na Svetsku izložbu u Parizu, gde se sastaje sa svojim ujakom Petrom Mandićem.</p> <p>Nakon Izložbe odlazi u Hrvatsku da poseti majku. Neko vreme boravi u Ogulinu kod ujaka da bi se odmorio.</p>
1890	"Rat struja" i električna stolica	<p>"Rat struja" se razbuktava. Proizvođači opreme za jednosmernu struju se osećaju ugroženim i, predvođeni Edisonom, počinju veoma prljavu kampanju protiv Vestinghaus. Javno ubijaju životinje naizmjeničnom strujom i plaše ljude. To zovu "vestinghausovanje".</p> <p>Herold P. Braun kupuje dozvolu za tri Teslina patenta i u dogovoru sa upravom zatvora Auburn State Prison u Nju Jorku (čuveni Sing-Sing) instalira prvu "električnu stolicu". 6. avgusta 1890. godine, počinje pogubljenje Viljema Kemlera ali su tehničari pustili suviše slab napon.</p> <p>Pogubljenje je ponovljeno a prisutni novinar ga opisuje kao "užasan prizor, daleko gori od vešanja".</p> <p><u>Srećom, Vestinghaus ne nosustaje. Pomažu mu</u></p>

		prof. Viljem Entoni sa Kornela i Mihajlo Pupin sa Kolumbija univerziteta, kao i mnogi drugi.
1891	Američko državljanstvo	Državljanstvo SAD, Tesla je dobio 31. jula 1891. godine. Tada je imao 35 godina. Držao ga je uvek u svojoj kancelariji i cenio više od bilo koje nagrade koju je dobio.
1891	Novi patenti	Tesla gradi sopstvenu laboratoriju u Hjuston ulici u nju Jorku. Uskoro prijavljuje i dobija odobrenje za još 40 patenata.
1891	Drugo predavanje	20. maja 1891. godine, Tesla opet drži predavanje na Univerzitetu Kolumbija pred članovima Američkog instituta elektroinženjera, pod nazivom "Eksperimenti sa naizmeničnim strujama vrlo visoke frekvencije i njihova primena u veštačkom osvetljenju". U završnoj reči iznosi svoj plan za budući rad na pronalaženju novih načina korišćenja prirodne energije. Predavanje je izazvalo veliko interesovanje i u Americi i u Evropi. Objavljeno je u časopisu "Electrical World", 11. jula i prevedeno na sve svetske jezike.
1891	Vestinghaus opet kupuje Tesline patente	Iako je Tesla dobio veliku sumu novca za sve dotadašnje patente, ugovor je bio veoma loš po njega – izgubio je pravo dalje eksploatacije patentnih prava a njegovi patenti se pojavljuju na tržištu kao Vestinghausov pronalazak. Uz to, druge kompanije (General Electric, na primer), promovišu sopstvene konstruktore i rade priručnike o polifaznim sistemima na naimeničnu struju, ne pominjući pronalazača.
1891	Prva komercijalna upotreba Teslinog generatora	U mestu Telurid, država Kolorado, firma Vestinghaus postavlja Tesline generatore da bi obezbeđivali struju za rudarske kampove. Ovo je prva komercijalna upotreba Teslinog generatora.
1891	Konstruisanje transformatora visokog napona	Tesla konstruiše transformator koji stvara izuzetno visok napon i izaziva svetljenje u zasebnim cevima sa neonom. Na taj način dokazuje da je moguć bežični prenos električne energije. To je i početak dugogodišnjeg bavljenja oscilacijama, visokofrekventnim fenomenima i rezonancijom.
1891	Zbližavanje sa Markom Tvenom	U to vreme Tesla se zbližava sa Markom Tvenom (Mark Twain; pravo ime: Samuel Lenghorn Clemens), čija su ga prva dela oduševila kada je bio dete. Tven je obožavao da provodi vreme u Teslinoj laboratoriji.
1891	Prijateljstvo sa Robertom Andervudom i	Tesla se sprijateljuje sa Robertom Andrevudom (Robert Underwood), urednikom časopisa " <u>Century Magazine</u> " i <u>njegovom suprugom</u>

	Katarinom Džonson	Katerinom Džonson. Robert se interesuje za srpsku lirsku poeziju i sa Teslom prevodi na engleski nekoliko pesama Jovana Jovanovića Zmaja. U ovom periodu, Tesla je društveno veoma aktivan.
1891	Superprovodnici	Tokom ove godine, Tesla prijavljuje patent 685.012 (usavršen patent 655.838 i dopuna 11.858) u kome govori o hlađenju provodnika tečnim gasovima radi smanjivanja otpora. Ovo je začetak kriogene tehnike. Tek u sedmdesetim godinama 20. veka, SAD, SSSR i neke evropske zemlje počinju proučavanja "superprovodnika". Ovo je samo jedan u nizu primera kako je Teslin pionirski rad prošao bez zasluženog priznanja.
1892	Predavanja u Londonu	Teslina popularnost se iz Amerike širi i u Evropi. Tako je 3. i 4. februara 1892. godine, održao predavanja u Faradejevoj laboratoriji u Royal Institution of Electrical Engineers, u Londonu, čime mu je ukazana velika počast. Englezi su sa divljenjem posmatrali Tesline eksperimente a »Times« je objavio članak o tome.
1892	Predavanje u Parizu	Nakon Londona, Tesla drži predavanje u Parizu, 19. februara 1892. godine, na zajedničkoj sednici Internacionalnog i Francuskog društva za fiziku, pod nazivom "Eksperimenti sa strujama vrlo visokih učestalosti". Nakon toga, neko vreme provodi u Parizu. Obilazio je mesta koja ranije nije mogao da vidi i pokušavao da pronađe finansijere za eksploataciju svojih patenata iz oblasti polifaznih sistema.
1892	Smrt majke	Za vreme boravka u Parizu, Tesla od ujaka Petra Mandića dobija telegram u kome ga ovaj obaveštava da mu majka umire. Tesla je stigao u Gospić 15. aprila, na vreme da vidi živu majku jer je ova umrla već sledećeg dana. Tesla se uvek rado sećao svoje majke i do kraja života je čuvao njenu torbicu, koja se danas nalazi u Muzeju Nikole Tesle u Beogradu.
1892	Boravak u Gospiću	Nakon majčine smrti, Tesla se neko vreme zadržao u selu Tomingaj kod Gračca, rodnom selu svoje majke, gde se oporavljao od nenadoknadivog gubitka. Video se sa prijateljima i rođacima, a 22. maja u Zagrebu, u hotelu "Austrijski car", drži predavanje studentima. Nakon toga odlazi u Budimpeštu gde ga dočekuje poziv grada Beograda, Velike škole i Srpskog inženjerskog društva da poseti Beograd.
1892	Boravak u Beogradu	U sredu, 1. juna 1892. godine, Tesla je oko 11 sati <u>uveče stigao u Beograd brzim vozom iz Pešte.</u>

		<p>Dočekalo ga je i pozdravilo više hiljada građana. Sutradan, 2. juna, drži predavanje studentima Velike škole i kaže: <i>"Ja sam, kao što vidite i čujete, ostao Srbin i preko mora, gde se ispitivanjima bavim. To isto treba da budete i Vi i da svojim znanjem i radom podižete slavu srpstva u svetu"</i>. Na banketu priređenom njemu u čast, Tesla je rekao:</p> <p><i>»Ako budem imao sreće da ostvarim barem neke od svojih ideja, to će biti dobročinstvo za celo čovečanstvo. Ako se te moje ideje ispune, najslada misao biće mi da je to delo jednog Srbina«.</i></p>
1892	Tesla se upoznaje sa viđenijim Srbima	Iako je kratko boravio, Tesla se u Beogradu sreo sa velikim brojem ljudi. Sa nekima od naših istaknutih naučnika i umetnika Tesla je već bio uspostavio kontakt preko pisama ili je za njih znao preko njihovih dela. Neka od poznanstava rezultirala su i konkretnom saradnjom kao, na primer, sa Jovanom Jovanovićem Zmajem (prevod pesama na negleski) i prof. Đorđem M. Stanojevićem (knjiga o Tesli, 1894. godine).
1892	Podpredsednik AIEE	1892. godine Tesla postaje podpredsednik Američkog instituta elektroinženjera (American Institute of Electrical Engineers - AIEE) i tu funkciju obavlja do 1894. godine.
1893	Nova predavanja	Nakon predavanja na Kolumbija univerzitetu u Nju Jorku, u Londonu i Parizu, 24. februara 1893. godine drži uspešno predavanje u Franklinovom institutu u Filadelfiji. 6. decembra iste godine Franklinov institut mu dodeljuje zlatnu medalju Eliota G. Gresona za originalan rad, a Nacionalno udruženje za električno osvetljenje štampa knjigu "Svetlost i drugi fenomeni visoke vrekvencije".
1893	Demonstracija bežičnog odašiljača - prijemnika	Tesla je 1. marta održao predavanje u Sent Luisu, u Nacionalnom udruženju za osvetljenje. Preko 6.000 ljudi došlo je da vidi kako se kroz ljudsko telo može propustiti struja od 200.000 volti bez ikakvih posledica. Tom prilikom demonstrira bežični odašiljač-prijemnik. Prikazao je bežični prenos 2 godine pre Markonija.
1893	Svetska izložba u Čikagu	Svetska izložba je organizovana povodom 400 godina od Kolumbovog otkrića Amerike, ali i da pokaže ekonomsku snagu SAD. Vestinghaus (a ne Edison) dobija na konkursu za osvetljavanje izložbe i primenjuje Tesline izume naizmenične struje. 1. maja 1893. godine, predsednik Grover Cleveland je pritiskom na taster upalio 100.000 sijalica. Takvo osvetljenje bilo je do tada neviđen prizor čime su pokazane mogućnosti naizmenične

		<p>struje.</p> <p>Te godine Svetska izložba po prvi put ima poseban paviljon za elektrotehniku u kome Tesla i Vestinghaus prikazuju veliki broj pronalazaka i proizvoda.</p> <p>Tesla prikazuje veliki broj svojih mašina i "svetlećih cevi".</p> <p>Izložba je trajala 6 meseci. 25 miliona Amerikanaca se moglo uveriti u prednosti sistema naizmeničnih struja. Vestinghaus i Tesla su dobili "rat struja". Uspeh je bio potpun.</p>
1894	Tesla postaje dopisni član SKA	<p>Na tajnom glasanju članova Srpske kraljevske akademije, 28. decembra 1893. godine, Tesla dobija 8 glasova, što nije bilo dovoljno. Bila je potrebna dvotrećinska većina.</p> <p>Na skupu celokupne Akademije, 25. januara 1894. godine, 14 članova glasa ZA a samo jedan protiv. Tako je Tesla postao dopisni član Srpske kraljevske akademije.</p> <p>Za redovnog člana izabran je jednoglasno 7. marta 1937. godine.</p>
1894	Tesla proizvodi napon od 1.000.000 volti	<p>Usavršavanjem svog transformatora, Tesla dobija vrlo visok napon i varnicu od preko 5m (16 stopa), u svojoj laboratoriji u Nju Jorku.</p> <p>Transformator je danas poznat pod imenom "Teslin transformator" i još uvek izaziva interesovanje velikog broja ljudi. Postoji i veliki broj priručnika za kućno eksperimentisanje sa "Teslinim transformatorom"</p>
1894	Prve knjige o Tesli (SAD i Srbija)	<p>Tomas Martin (Thomas Camerford Martin), objavio je prvo seriju članaka za časopis "The Electrical Engineer" a zatim i prvu knjigu o Tesli: "Inventions, Researches and Writings of Tesla".</p> <p>Obuhvatio je desetogodišnji Teslin rad, predavanja, diskusije i otkrića.</p> <p>Malo se zna da je iste godine u Beogradu objavljena knjiga prof. Đorđa Stanojevića "Nikola Tesla i njegova otkrića".</p>
1894	Počasni doktorat	<p>Juna 1894. godine, Kolumbija Univerzitet u Nju Jorku, dodeljuje Tesli titulu počasnog doktora nauka. To je prva od mnogih koje je kasnije dobio.</p>
1895	Požar u laboratoriji	<p>13. marta 1895. godine, Teslinu laboratoriju zahvata požar i uništava skoro sve protipove mašina i dokumentaciju. Laboratorija nije bila osigurana tako da je Tesla pretrpeo i veliku materijalnu štetu.</p> <p>Uz pomoć Edvarda Dina Adamsa, šefa Morganove grupe koja je finansirala izgradnju hidrocentrale na Nijagarinim vodopadima, formirano je novo društvo za finansiranje Teslinih eksperimenata. Ubrzo, Tesla se uselio u svoju novu laboratoriju u ulici Ist Hjuston 46 (46 East Huston St.).</p>

1895	Laza Kostić "ženi" Teslu	Pesnik Laza Kostić, u svom pismu od 12. juna 1895. godine, predlaže svom prijatelju Tesli da se oženi Lenkom Dunderški.
1896	Prva hidroelektrana naizmenične struje	Odmah nakon Svetske izložbe zasedala je Komisija za iskorišćavanje Nijagarinih vodopada, kojoj je prededavao Lord Kelvin. Odlučeno je da se u hidroelektranu ugrade Teslini generatori. Mašine je proizvela Vestinghausova firma "General Electric", a finansijer je bio J.P. Morgan. Prvi generator počinje da radi 19. jula.
1896	Prvi prenos polifazne naizmenične struje	Nakon završetka hidrocentrale na Nijagarinim vodopadima, prva naizmenična struja provedena je od generatora do grada Bafalo, udaljenog 22 milje (oko 35Km), 15. novembra 1896. godine.
1896	Upozorenje	Tokom 1895. godine, Tesla opet eksperimentiše sa vakuumskim cevima i X-zracima. Tada je mislio da zraci nisu opasni pa je to i objavio (Electrical Review, 30. novembra 1895). Međutim, 1896. godine Tesla shvata da postoji opasnost i odmah upozorava javnost.
1897	Tesla prijavljuje patent za radio	Svoje patentne zahteve broj 645.576 i 649.621 za radio podneo je 2. septembra 1897. Odobrenje patenata dobio je 20 marta i 15. maja 1900. godine. Na žalost, kasnije je prednost data Markoniju pa je Tesla na sudu morao da traži pravdu. Priznanje da ima prvenstvo – Tesla nije doživeo. Sud je odluku objavio 1944. godine.
1898	Teslina zabeleška	20. marta 1898. godine, Tesla zapisuje na parčetu papira: "Boli me kada svakog dana pomislim da svet o meni misli mnogo volje nego što zaslužujem" ("It gives me pain to realize every day that the world thinks more of me than I deserve").
1898	Demonstracija prve bežične kontrole	Na električnoj izložbi u Medison Skver gardenu, u Nju Jorku, Tesla prikazuje svoj brod kojim se upravlja pomoću radio signala. Uređaj je imao novi rezonantni prijemnik i niz logičkih kapija. Tada je govorio o "umeću telematike", što je preteča robotike. Na žalost, Tesla nije uspeo da zainteresuje vojsku za ovaj svoj izum i tako obezbedi bolje finansiranje. Radio daljinsko upravljanje ostaje novotarija sve do 1960-tih godina.
1898	Električni upaljač za benzinske motore	16. avgusta 1898. godine, Tesli je odobren patent br. 609250, "električni upaljač". Isti pricip se koristi i danas i mi to nazivamo "svećicom za motor".
1898	Eksperimenti sa vibracijama –	U članku časopisa New York World Telegram, od 11. jula 1935. godine, Tesla je otkrio da je

	"Zemljotres mašina"	eksperimentišući sa oscilacijama u svojoj laboratoriji u ulici Hjuston, izazvao zemljotres u kvartu. Kada je shvatio šta se događa, čekićem je razbio mašinu.
1898	Predavanju u Bafalu	13. septembra 1898. godine, Tesla drži svoje peto i poslednje predavanje na temu "Oscilatori visoke frekvencije u elektro-terapeutske i druge svrhe". Predavanje je održano u Bafalu pred članovima Američkog društva elektro-terapeuta.
1899	Početak istraživanja u Kolorado Springsu	Tražeci mesto za nastavak istraživanja sa transformatorima i visokim naponom, Tesla se odlučuje za Pikes Peak u Koloradu. Besplatno je dobio lokaciju a u blizini je bila elektrana El Paso Power Company. Tamo odlazi 17. maja 1899. godine. U laboratoriji je izgradio najveći transformator do tada i eksperimentisao sa bežičnim prenosom energije. U Kolorado Springsu, Tesla proizvodi pražnjenje veliko preko 30m. Ovoga puta Tesla je vodio dnevnik o svojim istraživanjima koji je i danas interesantan.
1899	Tesla hvata "signale sa Marsa"	Jedne noći, eksperimentišući sa "bežičnom energijom", Tesla registruje tri kratka signala. Mislio je da potiču sa Marsa. Danas, neki naučnici misle da se radilo o prirodnom geomagnetnom pulsiranju neke planete, a drugi veruju da je primio telegrafski signal SOS (tri kratka signala) koje je Markoni često koristio pri eksperimentisanju sa telegrafom, na obalama Engleske. Međutim, u to vreme, najveći broj naučnika nije verovao da je Tesla uopšte nešto registrovao pa je to uticalo na njegovu reputaciju.
1899	Fotografija	U "Beleškama iz Kolorado Springsa" vidi se da se Tesla, između ostalog, bavio i fotografijom: " ... Daleko osetljivije ploče trebalo bi da se naprave i ispituju. Bojenje filma takođe bi bilo od koristi ... vrednost snažno pobuđenih vakuumskih cevi za svrhe fotografisanja. Konačno, usavršavanjem i izborom odgovarajućeg gasa u cevi, moramo da učinimo da fotograf bude nezavistan od sunčeve svetlosti... ". Tesla, dakle, predviđa pojavu fotografskog "blica".
1900	Ideja o izgradnji svetske telegrafske stanice	Tesla napušta Kolorado 7. januara 1900. godine. Laboratorija je srušena a stvari rasprodate da bi se platili dugovi. Eksperimenti u Koloradu pripremili su Teslu za njegov sledeći projekat – izgradnju svetske telegrafske stanice. Zato počinje da traži nove finansijere.
1900	<u>Teslin članak</u>	<u>Juna 1900. u časopisu "Century". Tesla objavljuje</u>

	izaziva veliku pažnju	članak "Problem povećanja ljudske eneregije". Članak je izazvao senzaciju.
1900	Zaštita patenta u Švedskoj	Manje je poznato da je Tesla svoja dva patenta zaštitio u Švedskoj. Prvi patent, "Način izolacije električnih provodnika", zaštitio je avgusta 1900. godine. Neki istraživači tvrde da je pored 112 u Americi, Tesla ukupno prijavio oko 250 patenata, a neki da ih ima i više.
1901	Začeci kriogene tehnike	1901. godine, Tesla podnosi patent br. 685.012 u kome govori o hlađenju provodnika tečnim gasovima radi smanjivanja otpora. Patent je poboljšan patentom br. 655.838 i dopunom br. 11.865. Ovi patenti predstavljaju začetak kriogene tehnike. Tek 70-tih godina, SAD, SSSR i neke evropske zemlje počinju proučavanje superprovodnika. Danas se na tome intenzivno radi. Ovo je još jedan u nizu primera kako je Teslin rad prošao bez zasluženog priznanja.
1901	Izgradnja laboratorije Vordenklif	Tesla dobija na poklon 200 ara zemlje na Long Ajlendu od Džejmisa D. Vordena (po kome je laboratorija i dobila naziv). Sakuplja 150.000 \$ od kojih 51% daje bankar J.P. Morgan, i počinje radove. Laboratoriju je projektovao i završio arhitekta Stenford Vajt (Stanford White), autor originalnog Medison Skver Gardena (Madison Square Garden). Od Vestinghousa naručuje moćne generatore da bi obezbedio energiju za emitovanje.
1901	Markoni emituje radio signal preko Atlantika	12. decembra, Markoni šalje Morzeov znak "S" preko Atlantika.
1902	Prelazak u Wordenklif	Juna 1902. godine, Tesla premešta laboratoriju iz ulice Hjuston u Nju Jorku, u Vordenklif, Long Ajlend. Iako nezavršen, toranj je bio 15 spratova visok a spiralnim stepenicama se silazilo 12 spratova pod zemlju. Tesla počinje eksperimente.
1903	Eksperimenti u Vordenklifu	Časopis <i>New York Sun</i> objavljuje 15. jula članak o "zaslepljujućim munjama" u Vardenklifu.
1903	Tesli ponestaje novac za projekat Vordenklif	Slom berze 1901 (koju je možda sam Morgan izazvao) i verovatno Teslina prekoračenja projekta odlučila su da Morgan odustane od daljeg finansiranja. Ipak, najverovatniji razlog je bila Teslina želja da obezbedi bežični prenos energije. Morgan nije mogao da vidi zaradu u tom poslu pa je ubeđivao i druge finansijere da ne pomažu Tesli. Najveći deo korespondencije između njih dvojice <u>nalazi se danas u Kongresnoj biblioteci u</u>

Vašingtonu.		
1904	Markoni dobija odobrenje patenta za radio	Patentni ured SAD preinačuje svoju prethodnu odluku i Markoniju (Guglielmo Marconi) priznaje patent za radio. Tesla je razočaran i počinje borbu za priznavanje svog patenta.
1905	Wordenklif prestaje sa radom	Tesla ostaje bez novca i ne može više da plaća radnike. Radovi na tornju su prekinuti 1905. godine. Toranj je demontiran za vreme Prvog svetskog rata, 1917., a novine su pisale: "Teslin Vordenklif je milionska ludorija". Međutim, da je završena, emisiona stanica bi imala snagu kao ABC, CBS, NBC, AT&T, GE, RCA i Westinghouse zajedno. Teslin plan je bio 50 godina ispred vremena.
1905	Tesla se vraća u Nju Jork	Tesla otvara kancelariju u Brodvej ulici (165 Brodway St. Danas: 1 Liberty Plaza), i nastavlja sa radom.
1906	Konstrukcija brzinomera	Tesla konstruiše brzinomer za kompaniju Waltham Watch Co.
1906	Turbina bez peraja	Na svoj 50-ti rođendan, Tesla je priredio javno predstavljanje svoje turbine bez lopatica snage 200 konjskih snaga sa 16.000 obrtaja u minutu, u kojoj primenjuje novi princip iskorišćenja energije fluida putem trenja.
1907	Eksperiment sa transformatorom	3. maja, časopis "New York World" objavljuje da je Teslin "pojačavač" dostigao 25.000 konjskih snaga.
1907	Članstvo u Akademiji NY	Maja 1907. godine, Akademija nauka Nju Jorka (New York Academy of Sciences) prima Teslu za redovnog člana.
1907	Tesla oslobađa Vestinghausa obaveza	"Rat struja" dovodi skoro do bankrotstva i Edisona i Vestinghausa. Obbojica se teško oporavljaju. Za vreme finansijske krize 1907. godine, Vestinghaus je na ivici da izgubi kompaniju. Bankari traže od njega da se oslobodi tantijema koje plaća Tesli za proizvodnju motora i on se obraća Tesli za pomoć. Tesla cepa ugovor koji je imao sa Vestinghausom i tako ga oslobađa svih obaveza. To je pomoglo Vestinghausu da opstane ali je kasnije ostavilo Teslu bez sredstava za život i rad. Tesla je dobio 216.000 \$ umesto 12. miliona koliko su patenti tada vredeli.
1908	Tunguska eksplozija	S obzirom na to da eksplozija u Sibiru ni do danas nije razjašnjena, neki je dovode u vezu sa Teslinim eksperimentima. Postoje 3 članka u magazinu <i>New York Times</i> u kojima Tesla govori o snazi Vordenklif tornja i mogućnostima slanja energije na daljinu. Zato se i danas špekuliše o vezi Tesle sa eksplozijom. <u>Međutim, sasvim je sigurno da 1908. godine</u>

Vordenklif laboratorija nije radila.		
1908	Susret sa Gernsbekom	Tesla se upoznaje sa Hugom Gernsbekom, urednikom časopisa "Electrical Experimenter". Postaju prijatelji. Inspirisan Teslinim radovima, Hugo piše priču o robotu "Ralph 124C 41+". Smatra se jednim od osnivača naučne fantastike u SAD. 1919. godine, Hugo je u svom časopisu objavio Teslinu autobiografiju "Moji pronalasci", a nakon smrti dao da se uradi Teslina posmrtna maska.
1909	Markoni dobija Nobelovu nagradu	1909. godine, Markoniju je dodeljena Nobelova nagrada za otkriće radio aparata, tj. za doprinos razvoju bežične telegrafije. Zapravo, Markoni, C. Maksvel i H. Herc dele Nobelovu nagradu za fiziku te godine. Tesla je duboko ogorčen i razočaran.
1910	Drugi patent u Švedskoj	U novembru 1910. godine, Tesla je u Švedskoj zaštitio "Rotacionu mašinu" koja je u nauci postala poznata kao "Teslina turbina". I danas je Teslino ime prisutno u Švedskoj. Zapravo, interesovanje za njegove radove nikad nije prestalo jer je Švedska među vodećima u svetu po izumima.
1910	Testiranje turbina bez lopatica u Nju Jorku	Tokom 1910. i 1911. u Votersajd elektrani u Nju Jorku, testirane su Tesline turbine jačine između 100 i 5.000 konjskih snaga.
1912	Poverioci zaplenjuju materijal u Vordenklifu	Pošto Tesla ne može da namiri dugove za Vordenklif, poverioci zaplenjuju materijal iz laboratorije.
1914	Otvaranje nove kacelarije	Bez obzira na tešku materijalnu situaciju, Tesla otvara kacelariju u trenutno najvišoj zgradi u Nju Jorku – Woolworth Building, 233 Brodway.
1915	Tesla podnosi tužbu protiv Markonija	Ovaj spor u kome je Tesla tražio zaštitu svojih prava i tvrdio da je pre Markonija otkrio upotrebu radio talasa, završen je tek 29 godina kasnije odlukom Vrhovnog suda SAD, godinu dana posle Tesline smrti.
1915	Predviđanje budućeg tehnološkog razvoja	U časopisu "Manufacturer's Record", 9. septembra 1915. godine, Tesla objavljuje članak "Divni svet koji će stvoriti elektricitet" ("The Wonder World To Be Created By Electricity"), u kome previđa tehnološki razvoj u svetu. Sve što je tada predvideo, danas postoji ili se razvija.
1915	Teslu opet mimoilazi Nobelova nagrada	16. novembra 1915. New York Times je nezvanično objavio vest da Nikola Tesla deli Nobelovu nagradu za fiziku sa Thomasom Edisonom, što Teslu nije baš obradovalo zbog <u>Edisona. Ispostavilo se da su te godine nagradu</u>

		<p>podelili otac i sin, Englezi, W.H. Bragg i W.L. Bragg. Pronela se vest da je Tesla nagradu odbio, mada za isto ne postoje dokazi.</p>
1915	Početak finansijske propasti	Vlasnik Waldorf-Astoria hotela, George Boldt, tuži Teslu zbog neplaćenih računa od 19.000 dolara.
1915	Tesla gubi Vordenklif	Pošto sud presuđuje u korist vlasnika hotela Waldorf-Astoriya, Tesla mu prenosi vlasništvo nad Vordenklaif laboratorijom da bi namirio dug.
1915	Prvi autobiografski članak	5. juna 1915. godine, u časopisu <i>Scientific American</i> , Tesla objavljuje članak "Neka lična sećanja" (<i>Some Personal Recollections</i>). To je bilo prvi put da govori o sebi.
1916	Bankrotstvo	Kako je vreme prolazilo, tako su nestajali Teslini stari prijatelji i finansijeri. Vajt je ubijen 1906., Džon Astor, jedan od najbližih prijatelja nestao je sa Titanikom 1912. Tven je umro 1910., kada i J.P. Morgan. Naredne godine umire Vestinghaus. Iza Tesle su bile zlatne godine nadahnuća i velikih otkrića. Finansijski problemi se gomilaju i 1916. New York Times objavljuje da je veliki pronalazač bankrotirao.
1917	Rušenje tornja u Wordenklajfu	Džordž Bolt, uz pomoć Mornarice SAD, 4. jula 1917. godine ruši toranj u Vordenklifu da bi imanje lakše prodao. Glavna zgrada u kojoj se nalazila Teslina laboratorija ostaje neoštećena i postoji i danas. Vlasnik zgrade je firma AGFA.
1917	Dodela Edisonove medalje	Edisonova medalja je najviše priznanje koje inženjerima dodeljuje Američki institut elektro inženjera (AIEE). Tesla je dobija 1917. godine.
1917	Najava radara	U nekoliko članaka 1917. godine, Tesla govori o mogućnosti otkrivanja brodova i drugih objekata pomoću slanja i primanja kratkih elektromagnetnih talasa. Tako je predvideo konstruisanje naprave (1924) koja će dobiti naziv <i>radar</i> .
1919	Autobiografija	U časopisu "Electrical Experimenter" Tesla objavljuje seriju od 6 članaka pod nazivom "Moji pronalasci" ("My Inventions"). Od tog materijala Ben Džonston (Ben Johnston) izdaje knjigu: <i>My Inventions: The Autobiography of Nikola Tesla</i> .
1923	"Tajno oko"	U 1923. godini pojavile su se špekulacije o Teslinom "Tajnom Oku" pomoću koga se mogao videti ceo svet. On istinski nije izumeo ni televiziju niti satelit, ali je oboje predvideo opisom "Vizuelne telegrafije" 1899. Još kao dete Tesla je zamislio izgradnju obruča oko ekvatora koji bi rotirao u sinhronizaciji sa zemljom, što asocira na današnji sistem satelita.
1924	<u>Tesla upoznaie</u>	<u>Sreli su se u Niu Jorku 1924. godine i vrlo brzo</u>

	Ivana Meštorvića	postali prijatelji. U Muzeju Nikole Tesle u Beogradu čuvaju se njihova pisma iz kojih se vidi njihovo prijateljstvo i međusobno uvažavanje. 1939. godine, Meštrović radi bistu nikole Tesle.
1924	Još jedna tužba protiv Tesle	25. maja, hotel St. Regis podiže tužbu za naplatu duga od 3.299 dolara.
1928	Teslin poslednji patent	U svojoj 72. godini Tesla je dobio priznanje patenta broj 6.555.114 za uređaj koji je nazvao "Aparatom za vazdušni transport", a na brilijantan način predvidja kombinaciju helikoptera i aviona. Za pogon letelice predvideo je svoje turbine. To mu je jedini patent čiji prototip nije izgradio za života, nemajući dovoljno novca. Međutim istinski se nadao da će i sam njime leteti u svoju Jugoslaviju.
1931	75. rođendan	Tesla dobija čestitke od preko 70 pionira nauke i tehnike tog doba, uključujući i Ajnštajna. 20. jula, časopis "Time Magazine" objavljuje Teslinu sliku na naslovnoj strani, pod naslovom "Tesla u 75-oj" ("Tesla at 75").
1931	Novi izvor energije	Tesla je izjavio da je otkrio novi izvor energije i da može da proizvede snop kojim može oboriti stotine aviona na daljini od 250 milja (400 Km). Tražio je investitore ali niko nije hteo da finansira ovaj "zrak smrti", kako je kasnije nazvan.
1934	"Teslini zraci"	23. jula 1934. godine, časopis "Time Magazine" objavljuje članak o "Teslinim zracima": "Prošle nedelje, dr Tesla je najavio kombinaciju četiri pronalazaka koji će rat učiniti nezamislivim ...".
1935	Sud osporava Markonijeve patente	Court of Claims osporava 15 od 16 Markonijevih patenata. Tesli se priznaje pravo prvenstva za ove patente. Slučaj je konačno rešio Vrhovni sud SAD tek 1944. godine.
1936	80. rođendan	Udruženje Jugoslovenskih inženjera i arhitekata šalje Tesli čestitku povodom njegovog 80. rođendana. U odgovoru, Tesla piše: «Ponosan sam što sam potekao iz zemljoradničkog viteškog naroda, koji je u neprestanoj ljutoj borbi za svoje ideale i evropsku kulturu zadužio Evropu i svuda zaslužio čast i poštovanje čitavog sveta, naročito velike Amerike». Namesnik, Knez Pavle šalje telegramom čestitku Tesli. Tesla se zahvaljuje na isti način.
1936	Knjiga o Tesli	Povodom Teslinog 80. rođendana, u Beogradu izlazi knjiga: "Nikola Tesla : spomenica povodom njegove osamdesetogodišnjice / redaktor Slavko Bokšan. – Beograd : Društvo za podizanje Instituta Nikole Tesle, 1936. – 520 str.

1936	Osnivanje Instituta "Nikola Tesla"	28. maja 1936. godine, dr Bogdan Gavrilović je proglasio osnivanje Instituta »Nikola Tesla«, koji je počeo sa radom u jednoj prostoriji Tehničkog fakulteta u Beogradu. Posle tri godine, Vlada donosi uredbu o uređivanju Instituta i za prvog direktora postavlja ing. Slavka Bokšana. Institut postoji i danas i rukovodi se istim principima koji su utvrđeni prilikom osnivanja: da bude u službi nauke a na dobrobit čovečanstva.
1937	Kontakt sa Rusima	U 1937. godini, Tesla je izložio svoje ideje o energetskom snopu kompaniji Armtorg Trading Corporation, koja bila delimično u vlasništvu SSSR.
1937	Orden od Čehoslovačke vlade	Za rođendan 1937. godine, Tesla je dobio Orden Belog lava od vlade Republike Čehoslovačke. Orden je uručio ministar Vladimir Hurban.
1937	Saobraćajna nesreća	Jedno predvečerje, izlazeći u uobičajenu šetnju, doživeo je nesreću. Dok je prelazio ulicu, udario ga je taksu. Ležao je na zemlji, ne dajući znake života nekoliko trenutaka, a onda se podigao i vratio u hotel. Kada je ušao u hotelsku sobu, nazvao je kurirsku službu i zatražio da pošalju nekoga da umesto njega nahrani golubove. "Zaradio sam samo nekoliko masnica", rekao je. Drugi izvori tvrde da su mu tri rebra bila slomljena. U svakom slučaju, Tesla se oporavljao više od šest meseci. Povremeno se gubio i slao poruke svom prijatelju Marku Tvenu, koji je umro još 1910. godine.
1938	Hrana za piliće	U toku svoje karijere naučnika i pronalazača Tesla je registrovao mnogo originalnih patenata ali samo jedan robni žig kojim je zaštitio naziv hrane za piliće - originalnog pronalaska iz 1938. godine. Naziv njegove hrane bio je «Faktor auktus» što prevedeno sa latinskog znači: kreator rasta. Povod za rad na ovako neobičnoj temi bio je događaj iz detinjstva tj. jedno pitanje koje mu je majka uputila hraneći živinu. Pitanje je glasilo: "Zašto su neki pilići veći, a neki manji, iako na prvi pogled imaju iste uslove za rast?" Ovo pitanje i njegova dugogodišnja briga za golubove, naveli su ga na razmišljanje, a potom i do realizacije - recepture hrane za živinu koju je zaštitio patentom tj. žigom. Vršio je eksperimente s ovom hranom i posebno merio prinos i kvalitet jaja.
1939	Testovi u Rusiji	Tokom 1939. godine, jedna faza Teslinog projekta testirana je u Sovjetskom Savezu. Tesla dobija 25.000 dolara. U to vreme, to se smatralo nemogućim. Kasnije, u toku hladnog rata između SAD i SSSR, slično naoružanje je razvijeno na obe strane.
1939	<u>Projekat</u>	<u>Bivše kolege iz firme Vestinghaus su zabrinuti</u>

	"Telegeodinamika"	zbog lošeg publiciteta, odlučili da zaposle Teslu kao konsultanta uz platu od 125 dolara mesečno. Shvatajući svoj novi posao ozbiljno, Tesla je Vestinghaus kompaniji poslao projekat pod nazivom "Telegeodinamika" predlažući da se veštački izazvane vibracije šalju u zemlju u svrhu otkrivanja rezervi minerala. Jedan od predstavnika kompanije ga je posetio u hotelu da se uveri da li je normalan: "Rekao mi je da se oseća jako dobro, da mu je um čak i jasniji od nesreće." Koliko god da je u to vreme bio čudan, ovaj metod merenja akustičkih talasa se i danas koristi u geofizici. Koristi se i za snimanje iz satelita.
1939	Doktorska teza o Teslinim strujama	Na Filozofskom fakultetu u Beogradu odbranjena je doktorska teza Vitomira H. Pavlovića: "Tesline struje primenjene u stroboskopiji i kinematografiji". Mentor je bio prof. dr Milutin Milanković. Koliko nam je poznato, ovo je prva disertacija o Tesli u Srbiji.
1939	Ivan Mestrovic radi bistu Nikole Tesle	
1941	Pokušaj zaštite Jugoslavije	Kada je njemački napad na Jugoslaviju postao neizbežan, Tesla je u Beograd svom mladom rođaku Savi Kosanoviću poslao telegram sledeće sadržine: "Biće potrebno devet centrala: četiri u Srbiji, dve u Hrvatskoj i dve u Sloveniji. Svaka bi trebala imati 200 kW da bi se domovina zaštitila od svih napada." Ali sve nade su brzo ugaćene. Luftwaffe je bila brža, a nemačka pešadija za deset dana je pregazila Jugoslaviju.
1942	Najverniji prijatelji	U poslednjim godinama života, Tesla je živeo veoma povučeno a mali broj ljudi ga je posećivao. Jedini sa kojima se svakodnevno viđao bili su golubovi u parku pored Gradske biblioteke. Svoju ljubav prema ovim životinjama najbolje je sam opisao 1938. godine u pismu devojčici Poli Fotić.
1942	Susret sa Kraljem Petrom Karađorđevićem	U toku 1942. godine Tesla se sreo sa Kraljem Petrom Karadjordjevićem, prilikom kraljeve posete predsedniku Ruzveltu (Theodor Roosevelt).
1942	Poslednji intervju	Za rođendan 1942. godine, kao i mnogo puta pre toga, novinari su posetili Teslu i porazgovarali sa njim. Nisu znali da je to njegov poslednji intervju.
1942	"Zrak smrti"	Kratko vreme pre smrti, Tesla je tvrdio da je usavršio "zrak smrti".
1942	Iznenadna poseta	U decembru 1942, kada je rat bio na vrhuncu, na Teslinim vratima pojavila su se dva muškarca i predstavili se kao agenti američke vlade. Jedan je bio pripadnik OSS-a (preteča CIA-e) i zvao se Ralph Bergstersser. Drugi, Bloyce Fitzgerald, bio je balistički stručnjak i radio je na Massachusetts <u>Institute of Technology. Tesla je pristao da im</u>

		<p>pokaze svoje poverljive nacрте i dopustio im da snime gomile dokumenata. Nakon što su ih pregledali, zatražili su da budu primljeni kod Roosevelta u januaru 1943. godine. Tesla nije prisustvovao sastanku.</p>
1943	Poslednji eksperiment	<p>Mada je bio veoma slab i iscrpljen, Nikola Tesla je 4. januara 1943. godine, otišao u svoju kancelariju da bi izveo neki eksperiment po želji vernog prijatelja i saradnika Šerfa.</p> <p>Tokom pripreme eksperimenta, Tesla je osetio jak bol u grudima. Užasno ga je probadalo. Odmah je sve prekinuo i vratio se u hotel, ali, kao i do tada, odbio je pomoć lekara.</p>
1943	Tesla umire 7. januara 1943. godine, u hotelu New Yorker	<p>Tesla je umro usamljen i siromašan u sobi 3327 hotela New Yorker u Nju Jorku, u 87. godini života. Njegovi jedini preostali prijatelji bili su golubovi koje je hranio u obližnjem parku.</p> <p>Poslednja osoba koja ga je videla živog bila je sobarica Alisa Monegan (Alice Monaghan) koja ga je obišla pred veče. Tesla je umoran i meša sadašnjost i prošlost. Sobarici priča kako ga je prethodnog dana posetio stari prijatelj Mark Tven. Tada je zatražio da na vrata okači natpis "Ne uznemiravajte". Ona ga je i našla mrtvog sutradan ujutro.</p> <p>Lekari su zaključili da je preminuo oko 10,30 uveče, u snu.</p>
1943	Biro za imovinu stranaca zaplenjuje Teslinu dokumentaciju	<p>8. januara, Teslin rođak Sava Kosanović, u pratnji Teslinog prijatelja Keneta Svizija i direktora hotela, otvara Teslin sef. Ne nalazeći testament, zatvara sef novom šifrom. Narednog dana, Biro za imovinu stranaca zaplenjuje i pečati celokupnu Teslinu dokumentaciju. Ovo je veoma čudno jer je Tesla imao američko državljanstvo od 1891. godine.</p> <p>Tek nedavno su otvoreni dosijeji FBI u kojima se vidi da je ova agencija godinama pratila Teslin rad. U zaostavštini nema nikakve dokumentacije o "zracima smrti". Neki veruju da je FBI uklonio, dok drugi smatraju da je Tesla tajnu poneo sa sobom. Danas, dokumentacija se nalazi u Muzeju Nikole Tesle u Beogradu.</p>
1943	Komemoracija na Radio Nju Jorku, 10. januara 1943.	<p>Gradonačelnik Nju Jorka, g. Fjoreli Lagvardija (Fiorello La Guardia), drži govor na radiju povodom smrti Nikole Tesle "Nikola Tesla je umro. Umro je siromašan ali je bio jedan od najkorisnijih ljudi koji su ikada živeli. Ono što je stvorio veliko je i, kako vreme prolazi, postaje još veće".</p> <p>Tekst je napisao Luj Adamič (Louis Adamic). Hrvatski violinista Zlatko Baloković izveo je melodije "Ave Maria" i "Tamo daleko", koje je Tesla mnogo voleo.</p> <p><u>U programu je učestvovalo i Slovenačko društvo</u></p>

		<p>"Slovan". Audio snimak komemoracije pronašli su 2003. godine članovi Tesla Memorial Society of New York. Digitalizovan je i postao je pristupačan široj javnosti.</p>
1943	Sahrana Tesle 12. januara 1943.	<p>Kovčeg sa posmrtnin ostacima velikog naučnika bio je izložen u St. John Devine Cathedral, pokriven zastavama Sjedinjenih Američkih Država i Jugoslavije. Sahrana je obavljena po pravoslavnoj tradiciji. Ispraćaju je prisustvovalo oko 2.000 ljudi. Posle opela, Teslino telo, u pratnji Save Kosanovića i nekoliko prijatelja prebačeno je na groblje Fernkilf u Ardsliju.</p>
1943	Kremacija	<p>Neko vreme nakon sahrane, Teslino telo je kremirano. Ovo je čudno jer nije u skladu sa pravoslavnim običajima, niti je u Teslinim dokumentima pronađeno da je to želeo. Izgleda da je dozvolu za kremaciju dao njegov rođak Sava Kosanović.</p>
1943	Svedočenje Šarlote Muzar	<p>Marta 1981. godine, Šarlota Muzar, u vreme smrti Nikole Tesle sekretarica njegovog rođaka Save Kosanovića, otkucala je na pisačkoj mašini svoja sećanja o događajima vezanim za samu smrt i sahranu Nikole Tesle, i neka kasnija zbivanja. Ona je 1957. godine donela Teslin prah u Beograd.</p>

**Priredio Zoran B. Živković
Niš, maja 2006.**